

INDEX GENERALIS

INTRODUCTIO

1. De codicibus manuscriptis atque de editionibus Summae Logicae	7*
2. De authenticitate Summae Logicae eiusque partium	36*
3. De fontibus Summae Logicae	44*
4. De tempore et loco compositionis Summae Logicae	47*
5. De Logica reali contra Ockham Richardo de Campsall adscripta	56*
6. De Tractatu minori et de Elementario Logicae	62*
7. De ratione editionis et de codicibus collatis	67*

TABULA CAPITULORUM SUMMAE LOGICAE

PARS I: DE TERMINIS

Prologus Fratris et Magistri Adam de Anglia	3
Epistola Prooemialis Guillelmi de Ockham	5
1. De definitione termini et eius divisione in generali	7
2. De divisione termini, et quod diversimode potest accipi hoc nomen 'terminus' in speciali	9
3. De divisione termini incomplexi	11
4. De divisione terminorum in terminos categorematicos et syncategorematicos, quae est communis tam terminis mentalibus quam vocalibus	15
5. De divisione nominis per concretum et abstractum	16
6. Quod nomen concretum et abstractum aliquando idem significant	19

7. Inquirat per rationem utrum huiusmodi nomina concreta et abstracta 'homo' et 'humanitas', 'animal' et 'animalitas' et huiusmodi sint nomina synonyma	23
8. De nominibus abstractis quae aequivalenter aliqua syn- categoremata vel aliquas determinationes adverbiales coin- cludunt	29
9. De nominibus concretis et abstractis quorum abstracta non supponunt nisi pro multis simul sumptis et concreta pro uno solo verificari possunt	34
10. De divisione nominum in mere absoluta et connotativa .	35
11. De divisione nominum significantium ad placitum, puta in nomina primae impositionis et in nomina secundae im- positionis	38
12. Quid est intentio prima et quid secunda et quomodo distinguuntur ab invicem	41
13. De divisione nominum et terminorum in aequivoca, univoca et denominativa, et quid est aequivocum et quot modis dicitur	44
14. De hoc communi 'universale' et de 'singulari', opposito sibi	47
15. Quod universale non sit aliqua res extra animam . . .	50
16. De opinione circa esse universalis: quomodo habet esse extra animam? Contra Scotum	54
17. De solutione dubiorum quae moveri possunt contra prae- dicta	57
18. De quinque universalibus et eorum sufficientia	62
19. De individuo quod continetur sub quolibet universali .	65
20. De genere: quid est genus?	67
21. De specie	69
22. De comparatione generis et speciei ad invicem . . .	71
23. De differentia	74
24. De proprio	78
25. De accidente	81
26. De definitione: quot modis dicitur definitio?	84
27. De hoc nomine 'descriptio'	89
28. De descriptiva definitione	90
29. De istis terminis 'definitum' et 'descriptum'	91
30. De isto termino 'subiectum'	92

31. De isto termino 'praedicatum'	93
32. Quomodo praedicatum dicitur inesse subiecto?	94
33. De isto termino 'significare'	95
34. De isto termino 'dividi'	97
35. De isto termino 'totum'	98
36. De isto termino 'opposita'	99
37. De isto termino 'passio'	104
38. De isto termino 'ens'	106
39. De isto termino 'unum'	109
40. De isto termino 'praedicamentum'	111
41. De numero praedicamentorum	114
42. De praedicamento substantiae	118
43. De proprietatibus substantiae	122
44. De praedicamento quantitatis	132
45. De obiectionibus contra praedictam opinionem	139
46. De illis quae ponuntur in genere quantitatis	145
47. De proprietatibus quantitatis	149
48. Qualiter respondendum est sustinendo quantitatem esse aliam rem absolutam, distinctam a substantia et qualitate et quomodo exponendus est Aristoteles	152
49. De praedicamento 'ad aliquid'	153
50. Quod relatio non sit alia res a re absoluta	159
51. De obiectionibus quae possent fieri contra praedicta	162
52. De illis quae secundum istam opinionem ponuntur esse in genere relationis vel ad aliquid	171
53. De proprietatibus relativorum	175
54. De relativis: quomodo dicendum est secundum tenentes contrariam opinionem, scilicet quod est quaedam res distincta a re absoluta	177
55. De praedicamento qualitatis	179
56. De praedicamento qualitatis secundum aliam opinionem	182
57. De praedicamento actionis	183
58. De praedicamento passionis	187
59. De praedicamento 'quando'	188
60. De praedicamento 'ubi'	191
61. De praedicamento positionis	191
62. De praedicamento habitus	192
63. De suppositione terminorum in propositionibus	193

64. De divisione suppositionis	195
65. Quando terminus in propositione habere potest suppositionem personalem, simplicem vel materialem	197
66. De obiectionibus quae fieri possunt contra praedicta	199
67. De suppositione materiali in speciali	205
68. De suppositione simplici	207
69. De suppositione personali	208
70. De divisionibus suppositionis personalis	209
71. Ad videndum quando terminus communis habet unam suppositionem et quando aliam	212
72. De dubiis quae moveri possunt contra praedicta	214
73. De suppositione confusa tantum et de regulis eius	226
74. De suppositione confusa et distributiva et de regulis eius	228
75. Qualiter supponit praedicatum in propositionibus de 'incipit' et 'desinit'	231
76. De suppositione terminorum relativorum, accipiendo relativum sicut accipit grammaticus et non sicut logicus	233
77. De suppositione impropria	236

PARS II: DE PROPOSITIONIBUS

1. De divisione propositionum in generali	241
2. Quid requiritur ad veritatem propositionis quae est singularis et de inesse	249
3. Quid requiritur ad veritatem propositionis indefinitae et particularis	255
4. De propositionibus universalibus	258
5. De propositionibus universalibus in quibus signum distribuit pro duobus tantum	266
6. De propositionibus universalibus in quibus signum distribuit pro partibus integralibus, cuiusmodi est hoc signum 'totus'	267
7. De propositionibus de praeterito et de futuro	269
8. Ad cognoscendum quando propositio cuius alterum extremum est terminus obliquus fuerit vera vel falsa	272
9. Quid requiritur ad veritatem propositionum modalium	273
10. De propositionibus modalibus sine dicto	276

11. De propositionibus aequivalentibus hypotheticis quae secundum vocem sunt categoricae	279
12. De propositionibus in quibus ponuntur termini negativi, privativi et infiniti	283
13. De propositionibus affirmativis in quibus ponuntur termini privativi qui non sunt aequivalentes infinitis	285
14. De propositionibus in quibus ponuntur figmenta quibus nihil correspondet ex parte rei: quomodo debent exponi ?	286
15. De propositionibus categoricis in quibus ponitur hoc pronomen 'qui'	288
16. De propositionibus reduplicativis in quibus ponitur haec dictio 'in quantum'	289
17. De propositionibus exclusivis	296
18. De propositionibus exceptivis	307
19. De propositionibus in quibus ponuntur haec verba 'incipit' et 'desinit'	310
20. De propositionibus in quibus ponitur hoc verbum 'fit' et de earum aequivalentibus	316
21. De conversione propositionum de inesse et de praesenti .	318
22. De conversione propositionum de inesse, quae sunt de praeterito et futuro	321
23. De conversione propositionum quae non sunt mere categoricae, cuiusmodi sunt exclusivae, reduplicativae, exceptivae et huiusmodi	325
24. De conversione propositionum modalium. Et primo de conversione propositionum de necessario	327
25. De conversione propositionum de possibili	330
26. De conversione propositionum de impossibili	332
27. De conversione propositionum de contingenti	334
28. De conversione propositionum de contingenti per oppositas qualitates	339
29. De conversione propositionum modalium quae non ab omnibus conceduntur esse modales, cuiusmodi sunt 'omnem hominem currere est verum' et consimilia	341
30. De propositionibus hypotheticis et proprietatibus earum .	345
31. De propositione condicionali et aequivalenti ei	347
32. De propositione copulativa et quid requiritur ad veritatem eius	347

33. De propositione disiunctiva	349
34. De propositione causali	350
35. De propositione temporali et quid requiritur ad veritatem eius	352
36. De propositione hypothetica, quae potest vocari localis .	353
37. De propositionibus in quibus coniunctiones vel adverbia ponuntur inter duos terminos	355

PARS III-1: DE SYLLOGISMO SIMPLICITER

1. De divisionibus et definitionibus syllogismorum . . .	359
2. De quibusdam praecambulis quae praemittenda sunt antequam descendatur ad propositum	361
3. De syllogismis factis in prima figura	363
4. In quo probantur praedicta in praecedenti capitulo . .	365
5. Ad videndum quando syllogismus regulatur per dici de omni et de nullo et quando non	377
6. De sufficientia modorum primae figurae	381
7. Quomodo solvuntur multa argumenta quae videntur facere contra praedicta	383
8. Quod maior in prima figura possit convenienter esse singularis et sequetur eadem conclusio quae sequeretur si esset universalis	384
9. De syllogismo ex propositionibus de inesse sumptis in obliquo	385
10. De syllogismis faciendis in secunda figura ex propositionibus de recto	387
11. De reductione syllogismorum secundae figurae in quatuor modos primae figurae	393
12. De syllogismo ex obliquis in secunda figura	395
13. Quomodo aliquando ex omnibus affirmativis in secunda figura est bonum argumentum	396
14. De syllogismis factis in tertia figura et sufficientia modorum	397
15. De syllogismis ex obliquis in tertia figura	401
16. De syllogismis expositoryis in tertia figura	403
17. De syllogismis ex propositionibus de praeterito et de futuro in prima figura	406

18. De syllogismis in secunda figura ex propositionibus de praeterito et de futuro	408
19. De syllogismis in tertia figura ex propositionibus de praeterito et de futuro	409
20. De uniformi generatione syllogismorum ex propositionibus de necessario in prima figura	411
21. De uniformi de necessario in secunda figura	415
22. De uniformi de necessario in tertia figura	417
23. De uniformi de possibili in prima figura	419
24. De uniformi ex propositionibus de possibili in secunda figura	423
25. De uniformi de possibili in tertia figura	425
26. De uniformi ex propositionibus de contingenti non-necessario in prima figura	427
27. De uniformi de contingenti in secunda figura	430
28. De uniformi ex propositionibus de contingenti in tertia figura	431
29. De uniformi ex propositionibus de impossibili	434
30. Quo modo contingit syllogizare ex propositionibus modalibus aliis quae non ita usitate vocantur modales sicut praedictae	435
31. De mixtione necessarii et de inesse in prima figura	439
32. De mixtione necessarii et de inesse in secunda figura	444
33. De mixtione necessarii et de inesse in tertia figura	450
34. De mixtione de inesse et possibilis in prima figura	452
35. De mixtione de inesse et possibilis in secunda figura	454
36. De mixtione de inesse et possibilis in tertia figura	455
37. De mixtione de inesse et contingentis non-necessarii in prima figura	456
38. De mixtione contingentis et inesse in secunda figura	459
39. De mixtione contingentis et inesse in tertia figura	460
40. De mixtione ex propositione de inesse et de impossibili	461
41. De mixtione ex propositionibus de inesse et aliis modalibus quae modificantur per 'scitum', 'dubitatum', 'per se primo' et huiusmodi in prima figura	463
42. De mixtione talium modalium et de inesse in secunda figura	468

43. De mixtione talium modalium et propositionum de inesse in tertia figura	471
44. De mixtione necessarii et possibilis in prima figura	474
45. De mixtione necessarii et possibilis in secunda figura	476
46. De mixtione necessarii et possibilis in tertia figura	477
47. De mixtione necessarii et contingentis in prima figura	478
48. De mixtione necessarii et contingentis in secunda figura	482
49. De mixtione necessarii et contingentis in tertia figura	482
50. De mixtione necessarii et impossibilis	484
51. De mixtione propositionum de necessario et de aliis modis ab istis quatuor in prima figura	484
52. De mixtione ex propositionibus de necessario et aliis modalibus in secunda figura	486
53. De mixtione ex propositionibus de necessario et aliis modalibus in tertia figura	487
54. De mixtione possibilis et contingentis in prima figura	488
55. De mixtione possibilis et contingentis in secunda figura	489
56. De mixtione possibilis et contingentis in tertia figura	489
57. De mixtione possibilis et impossibilis in omni figura	490
58. De mixtione propositionum de possibili et aliarum modalium in prima figura	490
59. De mixtione propositionum de possibili et aliarum modalium in secunda figura	491
60. De mixtione propositionum de possibili et aliarum modalium in tertia figura	492
61. De mixtione propositionum de contingenti et aliarum modalium in prima figura	493
62. De mixtione propositionum de contingenti et aliarum modalium in secunda figura	495
63. De mixtione propositionum de contingenti et aliarum modalium in tertia figura	495
64. De mixtione propositionum modalium aliarum a praedictis quatuor	496
65. De syllogismo facto ex propositionibus habentibus plures exponentes	497
66. De syllogismo facto ex exclusivis	500
67. De syllogismo facto ex exceptivis	501
68. De syllogismis hypotheticis	501

PARS III-2: DE SYLLOGISMO DEMONSTRATIVO

1. Quid intelligitur per hunc terminum 'demonstratio' et quot modis dicitur 'scire' ?	505
2. Qui termini ingrediuntur demonstrationem ?	507
3. Quae oportet demonstrantem praecognoscere ?	508
4. De divisione propositionum requisitarum ad demonstrationem	509
5. De proprietatibus propositionum ad demonstrationem requisitarum; et quomodo est ex incorruptibilibus	511
6. Quid est esse de omni et quomodo praemissae et conclusio demonstrationis possunt esse de omni ?	514
7. Quomodo propositiones requisitae ad demonstrationem dicuntur per se ?	515
8. Quae est propositio primo vera ?	519
9. De proprietatibus conclusionum quae non possunt competere omnibus praemissis	521
10. De modo sciendi per experientiam et qualiter habetur experimentum	522
11. De praescientia conclusionis in demonstratione	524
12. Quae propositio potest esse conclusio demonstrationis et quae non ?	525
13. De proprietatibus principiorum ingredientium demonstrationem	527
14. Quae propositiones dicuntur esse immediatae et de modis prioritatis	529
15. Quomodo principia dicuntur esse causae conclusionis ?	530
16. De illis quae communiter conveniunt omnibus praemissis demonstrationis	531
17. De duplici demonstratione: a priori et a posteriori	532
18. De obiectionibus contra iam dicta	534
19. Quomodo demonstratio propter quid et demonstratio quia differunt in generali ?	536
20. Quot modis differt demonstratio quia a demonstratione propter quid ?	537
21. De alia differentia inter demonstrationem quia et propter quid	539
22. Quae conclusiones ad quam scientiam pertineant	542

23. De scientia et demonstratione propter quid et quot sunt quaestiones	544
24. De obiectionibus contra praedicta	548
25. Quomodo diversae quaestiones diversimode possunt terminari ?	550
26. Quod propositiones dubitabiles de inesse, habentes pro subiecto nomen connotativum vel respectivum vel huiusmodi, quandoque possunt demonstrari quandoque non	552
27. Utrum esse rei et essentia rei sint duo extra animam distincta inter se	553
28. Quomodo terminatur quaestio quid est; et primo de definitione	555
29. De definitione exprimente quid rei, non data per additamentum	557
30. Qualiter propositio in qua praedicatur differentia de specie absoluta demonstrari potest	560
31. Quod definitio non potest a priori demonstrari de definito	562
32. De definitione data per additamentum: quomodo scitur de definito ?	566
33. De definitis connotativis: quomodo definiuntur ?	568
34. Quomodo definitiones connotativorum possunt cognosci de definitis ?	570
35. Quomodo terminatur quaestio 'quia est' et quomodo propositio per se secundo modo, dubitabilis tamen, potest evidenter cognosci ?	573
36. Quomodo passio est demonstrabilis de subiecto suo primo mediante aliqua determinatione ?	575
37. Quomodo passio potest demonstrari de inferioribus ad suum subiectum primum sine omni determinatione	576
38. De passione importante idem in recto quod significat suum subiectum et in obliquo rem aliam: quomodo demonstratur de suo subiecto ?	577
39. Quomodo per omnes causas contingit demonstrare ?	580
40. De passionibus quae significant in obliquo partem illius quod significatur per subiectum	580
41. Quomodo terminatur quaestio 'quid est' ?	583

PARS III-3: DE CONSEQUENTIIS

1. De modo arguendi per consequentias et argumenta quae non habent formam syllogisticam. Et primo: quot modis dicitur consequentia? 587
2. De regulis generalibus per quas tenent consequentiae per medium intrinsecum et concludunt universalem 591
3. De regulis per quas infertur universalis affirmativa respectu determinatorum praedicatorum 596
4. De regulis per quas tenent consequentiae inferentes universalem negativam 598
5. De regulis quae non deserviunt respectu quorumcumque praedicatorum 599
6. De regulis quae deserviunt consequentiis inter particulares sive indefinitas 600
7. De regulis inferentibus affirmativam ex affirmativa per medium extrinsecum 610
8. De regulis per quas tenent consequentiae inferentes negativam ex negativa 617
9. De regulis deservientibus consequentiis inferentibus negativam ex affirmativa vel e converso 623
10. De regulis deservientibus consequentiis ex propositionibus de modo; et primo quando tam antecedens quam consequens sunt de eodem modo 631
11. De regulis per quas tenent consequentiae ex una de inesse et alia de modo 637
12. De regulis per quas tenent consequentiae factae ex propositionibus diversorum modorum 639
13. De comparatione modorum ad invicem 642
14. De aequipollentiis propositionum in quibus ponitur iste modus 'necessarium' 644
15. De oppositione et contingentia propositionum de contingenti 647
16. De aequipollentia propositionum de impossibili 648
17. De regulis deservientibus consequentiis in quibus aliquis terminus supponit simpliciter vel materialiter. Et primo de regulis quibus construitur vel destruitur problema de accidente 649

18. De regulis quibus construitur vel destruitur problema de genere	651
19. De regulis per quas infertur aliquid esse proprium alterius	671
20. De regulis per quas infertur aliquid esse vel non esse proprium alicuius	673
21. De proprio quod componitur ex genere et differentiis accidentalibus	678
22. De definitione: Quid sit?	679
23. Quot modis dicitur definitio	681
24. De regulis deservientibus consequentiis quibus infertur aliquid esse definitionem alicuius	683
25. De definitione data per additamentum	688
26. De definitione exprimente quid nominis	689
27. De regulis per quas potest probari aliquid esse species alicuius	691
28. De regulis per quas probari potest aliquid esse differentia alicuius	692
29. De eodem et diverso	695
30. De regulis deservientibus consequentiis quae sunt de eodem et diverso	697
31. De specie argumenti quae dicitur inductio	707
32. Quo modo in propositionibus de inesse fit inductio	708
33. De inductione propositionum universalium de modo	714
34. Quomodo singulares de modo in sensu compositionis se habent ad universales de modo in sensu compositionis	717
35. De inductione universalium de possibili	718
36. De inductione illarum de contingenti	720
37. De regulis per quas potest probari aliquid esse aequivo- cum	721
38. De regulis generalibus et communiter usitatis	727
39. De regulis pertinentibus ad artem obligatoriam. Et primo de institutione	731
40. De secunda specie obligationis, quae dicitur petitio	734
41. De tertia specie obligationis, quae dicitur positio. Quo- modo differt a casu?	735
42. Quid est positio impossibilis?	739
43. De quarta specie obligationis, quae dicitur depositio	742

44. De quinta specie obligationis, quae dicitur dubitatio . . .	742
45. De sexta specie obligationis, quae ponitur 'sit verum' .	743
46. De insolubilibus	744

PARS III-4: DE FALLACIIS

1. De speciebus fallaciarum	749
2. De aequivocatione et primo eius modo	751
3. De secundo modo aequivocationis	756
4. De tertio modo aequivocationis	759
5. De fallacia amphiboliae	763
6. De secundo modo amphiboliae	771
7. De tertio modo amphiboliae	783
8. De fallacia compositionis et divisionis coniunctim . .	786
9. De fallacia accentus	790
10. De fallacia figurae dictionis	791
11. De fallacia accidentis	818
12. De fallacia consequentis	826
13. De fallacia secundum quid et simpliciter	831
14. De fallacia secundum ignorantiam elenchi	837
15. De fallacia petitionis principii	839
16. De fallacia secundum non-causam ut causam	840
17. De fallacia secundum 'plures interrogationes ut unam fa- cere'	843
18. Quomodo omnes fallaciae peccant contra syllogismum .	844

INDICES

1. Bibliothecae et manuscripta	853
2. Auctores et scripta ab Ockham et ab editoribus allegata .	854
3. Doctrina	861
4. Index generalis	887